

Henkilökohtainen budjetointi: mistä on kyse ja miksi valitsisin sen?

Henkilökohtaisessa budjetissa (HB) asiakas voi itse määrittellä, mitä ja miten haluaa järjestää omat palvelunsa, joihin asiakkaalla on eri lakien mukaan oikeus. Kaupungin tai sosiaali- ja terveydenhuollon kuntayhtymän järjestämä palvelu voidaan vaihtaa osittain tai kokonaan henkilökohtaiseksi budjetiksi, tai asiakas voi sovittun budjettisuunnitelman ja tarpeidensa mukaan järjestää palvelut ihan uudella tavalla. Idea on, että palveluihin muutoinkin varatut määrärahat asiakas voi käyttää valitsemallaan tavalla.

Käytännössä asia etenee pääpiirteissään näin:

- olet hakenut palvelua tai tukea kuntasi tai sote-yhtymän toimipisteestä,
- keskusteleet omista palvelutarpeistasi työntekijän kanssa, mukanasi sinulla voi olla myös läheisiä,
- pohditte millainen tuki ja palvelu olisi sinun tai perheesi tilanteessa tarpeen,
- työntekijä esittelee sinulle vaihtoehtoja tuen ja palvelujen järjestämisestä, myös HB-mallin,
- vaihtoehtojen pohjalta laadit tarpeisiisi soveltuvan suunnitelmasi, sen laadinnassa voi olla mukana läheisiäsi - pohdit olisiko henkilökohtainen budjetti sinulle soveltuva malli järjestää tuki ja palvelut, millaisia mahdollisuuksia tai riskejä siinä on
- mikäli päädyt henkilökohtaiseen budjettiin, sovitaan suunnitelmastasi ja määritellään sinulle rahallinen budjetti, jolla voit hankkia tuen ja palvelut. Tästä työntekijä tekee päätöksen,
- työntekijä opastaa sinua budjetin käytössä. Hankkeessa tullaan valmentamaan myös HB-avustajia, mutta toiminnan käynnistyessä heitä ei vielä ole.
- työntekijä opastaa sinua myös miten suunnitelmasi ja budjettisi toteutumista seurataan säännöllisesti ja yhdessä arvioitte sen toteutumista,
- HB-mallin valinnut asiakas on mukana valtakunnallisessa kokeilussa, jossa sinulta tullaan kysymään kokemuksistasi erilaisin kyselyin.

Olet edelläkävijänä mukana valtakunnallisessa kehittämistyössä

Henkilökohtaista budjetointia kehitetään ja kokeillaan useissa kaupungeissa eri puolilla Suomea osana ”Henkilökohtainen budjetti - Avain kansalaisuuteen”-hanketta. Halutessasi voit olla mukana kehittämässä sinun paikkakunnallasi käyttöön otettavaa henkilökohtaisen budjetoinnin mallia. Saattaa olla, että HB-asiakkaille tarjotaan myös mahdollisuutta osallistua muiden HB-asiakkaiden kanssa vertaisryhmään, jossa kokemuksia voidaan jakaa ja kehittää HB-mallia.

Sinun kokemuksesi HB:n käytöstä on arvokas kun arvioimme suomalaisen HB-mallin toimivuutta. Kysymmekin sinulta tietoja miltä HB-mallin käyttö on toteutunut. Parhailaan valmistellaan sote-uudistuksen valinnanvapausmallia ja tavoitteena on, että koko Suomessa asiakkailla olisi mahdollisuus eri palveluissa valita henkilökohtainen budjetti omien palvelujen järjestämistavaksi. Olet edelläkävijänä mukana tuottamassa tietoa!

Ajattelemme hankkeessa, että henkilökohtaisen budjetoinnin malli voi lisätä asiakkaan itsemääräämisoikeutta, valinnanmahdollisuuksia sekä edistää osallisuutta ja toimintakykyä omiin tarpeisiin soveltuvan tuen ja palvelujen omaehtoista toteuttamista. Näemme, että henkilökohtainen budjetointi on asiakaslähtöinen toimintamalli ja osaltaan tukee ihmisen kansalaisuutta - tästä ajatuksesta tulee hankkeen nimi "Avain kansalaisuuteen...".

Mihin sitoudut valitessasi henkilökohtaisen budjetoinnin?

Jotta voimme arvioida miten hyvin HB-malli toimii ja millaisia vaikutuksia sillä on, tarvitsemme tietoa myös sinulta. Keräämme tietoa myös työntekijöiden kokemuksista sekä siitä, millaisia muutoksia palveluissa tapahtuu. Arvioimme myös toiminnan kustannuksia.

Jokainen HB-mallin valinnut asiakas tuottaa arvokasta tietoa suomalaisen mallin kehittämiseen

- asiakkuuden alussa ja lopussa täytetään hankkeen rahoittajan edellyttämä ESR-asiakaslomake - yksisivuinen paperi, jossa kysytään muutamia perustietoja
- Kykyviisari, joka kuvaa sinulle itsellesi oman käsityksesi hyvinvoinnistasasi ja arjen erilaisesta toimintakyvystä - kysely täytetään asiakkuuden alussa ja lopussa, ja pidemmässä asiakkuuden kestossa, myös välillä. Kykyviisari antaa sinulle myös raportin ja ehkäpä ehdotuksia hyvinvoinnin parantamisesta. Näistä kannattaa keskustella oman työntekijän kanssa.
- asiakkuuden lopussa vastaat kyselyyn HB-mallin toimivuudesta ja vaikutuksista, ja mahdollisesti kokoamme HB-asiakkaita ryhmäkeskusteluun. Muutamien asiakkaiden toivomme innostuvan myös päiväkirjan pitämiseen asiakkuuden toteutumisesta - jospa sinä?
- toivomme myös saavamme sinulta tietoa kuinka paljon sinulta menee aikaa oman budjettisi ja palvelujesi järjestämiseen ja mitä kuluja sinulle siitä aiheutuu.

Asiakkuuden aikana kanssasi sovitaan millaiset toiminnalliset harjoitteet ja testit voisivat sinua hyödyttää. Samoin sovitaan miten voit jäsentää omaa tilannettasi, aika tavallinen väline on esimerkiksi verkostokartta sinulle tärkeistä henkilöistä.

Näistä kaikista saat tarkemmat tiedot työntekijältäsi. Pyydämme myös tällöin kirjallisen luvan saada hyödyntää hankkeen arviointitutkimuksessa antamiasi tietoja.

Kiitos kun valitsit HB-mallin ja olet mukana tuomassa tietoa ja kokemuksiasi HB-mallin kehittämiseksi!

Lisätietoa kotipaikkakuntasi HB-mallista saat XX henkilöltä, yhteystiedot

Lisätietoa hankkeesta saat nettisivuiltamme www.henkilokohtainenbudjetointi.fi

Avain kansalaisuuteen: henkilökohtaisen budjetointimallin avulla osallisuutta, itsemääräämisoikeutta ja valinnanvapautta -kehittämishanke 2017

